

P6_TA(2008)0113

Orodja za upravljanje ribištva na podlagi pravic

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. aprila 2008 o orodjih za upravljanje ribištva na podlagi pravic (2007/2111(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 2371/2002 z dne 20. decembra 2002 o ohranjevanju in trajnostnem izkoriščanju ribolovnih virov v okviru skupne ribiške politike¹,
 - ob upoštevanju Sporočila Komisije o reformi skupne ribiške politike (načrt) (KOM(2002)0181),
 - ob upoštevanju Sporočila Komisije o orodjih za upravljanje ribištva na podlagi pravic (KOM(2007)0073),
 - ob upoštevanju člena 45 svojega Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za ribištvo (A6-0060/2008),
- A. ker je Komisija v Zeleni knjigi o reformi skupne ribiške politike (SRP) izrazila mnenje, da imajo lahko alternativni mehanizmi za upravljanje pomembno dopolnilno vlogo pri upravljanju ribištva Skupnosti,
- B. ker je Komisija sprožila razpravo o upravljanju ribištva na podlagi pravic,
- C. ker so mnoge zainteresirane strani že podale svoj prispevek k tej razpravi,
- D. ker obstaja že nekaj študij o upravljanju na podlagi pravic (UPC), vendar nobena od teh ni vključevala vseh obalnih držav članic EU,
- E. ker obstaja že nekaj študij o delovanju in učinkih obeh sistemov znotraj in izven EU, ki dopuščajo prenos ribolovnih pravic za ekonomsko vrednost,
- F. ker je Komisija zdaj objavila javni razpis za študijo,
- G. ker je Komisija izjavila, da trenutno ne namerava spreminjati obstoječih sistemov upravljanja, namerava pa spremeniti delovanje SRP in zato skuša poiskati ustrezne alternative,
- H. ker obstoječi sistemi upravljanja ribištva v Evropski uniji, zlasti sistem celotnih dovoljenih ulovov in kvot, ne morejo rešiti težav v sektorju in ker je o tem vprašanju nujno treba izvesti široko razpravo, ki bi ocenila pozitivne in negativne vidike njihovega morebitnega sprejetja,
- I. ker je torej treba preveriti, kako bi se lahko delovanje SRP izboljšalo, zlasti s pomočjo

¹ UL L 358, 31.12.2002, str. 59. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 865/2007 (UL L 192, 24.7.2007, str. 1).

politike upravljanja ribištva, ki očitno kaže svoje trenutne pomanjkljivosti,

- J. ker spremembe ne bodo prinesle izboljšav, če ne bodo zagotavljale, da se viri izkoriščajo v trajnostnih ekonomskih, okoljskih in socialnih pogojih,
 1. pozdravlja dejstvo, da je Komisija sprožila razpravo o upravljanju ribištva na podlagi pravic v pričakovanju potrebnih sprememb obstoječe politike upravljanja;
 2. meni, da so morski biološki viri skupno javno dobro;
 3. meni, da se teh pravic ne bi smelo razumeti kot lastninske pravice, ampak kot vrsto užitka vira ali pravico do njegovega izkoriščanja, za katera veljajo ustrezne omejitve;
 4. kljub temu priznava, da obstajajo različni sistemi upravljanja na podlagi pravic, ki temeljijo na različnih konceptih:
 - (a) tega, komu je treba pravico dodeliti, pogojev njene prenosljivosti in njene tržljivosti za ekonomsko vrednost;
 - (b) obsega pravice, zlasti tega, ali je določena glede na območje, v katerem jo je treba izvajati, količino, ki jo je dovoljeno uloviti, ali napor, ki ga je dovoljeno uporabiti;
 5. pozdravlja dejstvo, da je Komisija objavila javni razpis, da bi omogočila popolno študijo različnih sistemov upravljanja;
 6. meni, da je obdobje, določeno za razpravo, prekratko in poziva k njegovemu podaljšanju, da se zagotovi ustrezno preučitev različnih razpoložljivih možnosti, skupaj z njihovimi posledicami;
 7. kljub temu se že pred izvedbo te študije zaveda, da nedvomno obstaja veliko različnih tovrstnih sistemov in da se pri večini, če ne kar vseh, uporablja nekakšna oblika upravljanja na podlagi pravic v najširšem pomenu te besede; prav tako priznava, da so imeli poskusi z upravljanjem prek ribolovnih pravic v državah članicah, ki so takšne sisteme uporabile, v marsičem zelo pozitivne učinke, npr. z vidika zmanjšanja zmogljivosti;
 8. meni, da je prav tako očitno, da so oblike upravljanja na podlagi pravic, ki se uporabljajo na ravni Skupnosti in vsaj v nekaterih državah članicah mešane, tako glede dodeljevanja in prenosljivosti/tržljivosti pravic kot tudi glede načina opredelitve njihovega obsega;
 9. opozarja na celovitost tega vprašanja in težave, ki se pojavljajo ob prehodu na enoten sistem, ne glede na to, ali bo ta dosežen z uskladitvijo praks v državah članicah ali z upravljanjem na ravni Skupnosti;
 10. ne glede na to meni, da te težave niso nepremostljive, na kar kaže dejstvo, da je bilo upravljanje ribištva na podlagi pravic uvedeno v številnih državah in regijah z najizrazitejšimi ribolovnimi interesi na svetu, in da bi bilo treba glede na to, da se je sistem izkazal kot zelo pozitiven za upravljanje nekaterih flot Skupnosti, vsaj preučiti možnosti za njegovo vključitev v SRP;
 11. meni, da je treba preveriti učinke, ki bi jih lahko imele spremembe, zlasti uvedba individualno prenosljivih kvot in drugih vrst dostopa na podlagi pravic v vsej Skupnosti, na:

- sorazmerno stabilnost in njeno vlogo pri ohranjanju možnosti za obstoj skupnosti, ki so odvisne od ribištva,
- stopnjo koncentracije lastništva takšnih pravic ter iz tega izhajajočih socialnih in ekonomskih posledic,
- prednosti, do katerih bi lahko prišla velika podjetja na račun malih operaterjev ali ribištva, ki temelji na skupnostih,
- strah pred dodatnimi stroški, ki bi lahko odvrčali od vlaganj v plovila, opremo, varnost in delovne pogoje,
- verjetnost, da bodo kvote za las nedosegljive tistim, ki se aktivno ukvarjajo z ribolovom,
- težave, povezane z začetnimi dodelitvami in s prenosom nepričakovanega dobička na tiste, ki so deležni dodelitve,
- tveganje prekomerne koncentracije pravic;

12. meni, da je treba te pomisleke obravnavati pred kakršnim koli prehodom na enoten sistem, npr. možnost za določitev meje kopičenja ribolovnih pravic, kakor je razvidno iz obstoječih precedenčnih primerov; opozarja na sledeče:

13. meni, da je treba je poudariti tudi pozitivne vidike upravljanja ribištva na podlagi pravic, glede česar obstaja precej široko soglasje, vključno s sledečim:

- večjo racionalizacijo upravljanja, ker so imetniki pravic neposredno odgovorni za upravljanje in spoštovanje splošnih pravil, posledica tega pa je ponavadi sektor z večjimi podjetniškimi zmogljivostmi, ki ni tako odvisen od nasvetov strokovnjakov, posredništva in javnih finančnih sredstev;
- spremljanje flot, ki uporabljajo ta sistem, je enostavnejše, saj so plovila s pravicami natančno opredeljena;
- zavržki so zmanjšani, saj je omogočen nakup ribolovnih pravic za vrste, za katere je na voljo le zelo majhna kvota;
- flote si prizadevajo za donosnost svojega posla, kar ponavadi z izločitvijo najstarejših in najmanj učinkovitih enot privede do zmanjšanja zmogljivosti;
- najenostavnejši način za uvedbo sistema bi bilo dodeljevanje kvot v skladu z relativno stabilnostjo posamezne države članice, s čimer bi preprečili vpliv tudi na ta pogoj;

14. se tudi sprašuje, ali je za različne vrste ribištva sploh primeren enoten sistem upravljanja na podlagi pravic;

15. v zvezi s tem opozarja na različne zahteve enovrstnega in večvrstnega ribolova ter na poseben položaj priobalnih flot;

16. v zvezi s priobalnimi flotami meni, da bi jih bilo treba obravnavati posebej, bodisi z uporabo meril, povezanih z geografsko oddaljenostjo od obale, bodisi tako, da se del kvote nameni posebej zanje;

17. zato pozdravlja dejstvo, da Komisija trenutno nima namena posegati v sedanje sisteme upravljanja;
18. vendarle meni, da je treba še naprej razmišljati o prednostih in pomanjkljivostih različnih sistemov upravljanja na podlagi pravic;
19. meni, da je treba v ribiški industriji preprečiti gospodarske šoke na škodo malih lastnikov plovil, zlasti predstavnikov priobalnega ribolova;
20. priznava, da lahko taki sistemi spodbudijo ekonomsko učinkovitost, če so primerno načrtovani; opozarja, da je ta učinkovitost eden izmed ciljev vsake ekonomske politike in da je v interesu SRP, da zagotovi donosno ribiško industrijo, ki je čedalje manj odvisna od javnih finančnih sredstev;
21. meni, da bi bilo treba glede na to, da sodi ribištvo med skupne politike, na ravni Skupnosti sprejeti mehanizme za upravljanje ribolovnih pravic, ki bodo omogočili izboljšanje upravljanja ribolovnih virov;
22. meni, da lahko ekonomska učinkovitost kaj doprinese le, če spodbuja cilje SRP;
23. zato poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo namen vseh študij, izvedenih v zvezi z upravljanjem na podlagi pravic:
 - I. zagotoviti celovito podobo in preučitev sistemov upravljanja, ki se trenutno uporabljajo v državah članicah,
 - II. preučiti osnovne koncepte, na katerih temeljijo sistemi upravljanja na podlagi pravic:
 - (a) glede tega, komu je pravice mogoče dodeliti, na koga jih je mogoče prenesti in ali se z njimi lahko trguje, vključno z vsemi omejitvami, ki zanje veljajo, in
 - (b) glede obsega pravic, t. j. ali so opredeljene z vidika lokacije, količine (učinka) ali napora (vložka), ali so kombinacija teh vidikov,
 - III. na osnovi spoznanj, pridobljenih iz obstoječih sistemov upravljanja, oceniti učinkovitost posameznih konceptov glede na uresničevanje ciljev SRP z vidika:
 - (a) izboljšanja preživetvenih možnosti zaposlenih v ribiški industriji,
 - (b) doseganja trajnostne morske ekologije, v kateri se ohranjajo staleži rib, in
 - (c) ohranitve možnosti za obstoj skupnosti, ki so odvisne od ribištva,
 - (d) obseg, v katerem sistem od svojega začetka koncentrira lastništvo ribolovnih pravic in povzroča izgube delovnih mest,
 - (e) ekonomska učinkovitost ribiškega sektorja,
 - IV. ločeno pregledati ta vprašanja za različne vrste ribištva v vodah Skupnosti in zunaj njih;
24. poziva Komisijo, naj omogoči daljše obdobje za razpravo o tem vprašanju;

25. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic, regionalnim svetovalnim svetom in Svetovalnemu odboru za ribištvo in ribogojstvo.